

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 500/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Ettore & Niess s. r. o., Živnostenská 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Bezák, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tost 32/2022 z 9. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tost 32/2022 z 9. januára 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi ako obžalovanému pre obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona a iných bola uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 To 7/2022 z 29. novembra 2022 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 29. novembra 2022“) uložená poriadková pokuta vo výške 500 eur. Dôvodom

uloženia tejto poriadkovej pokuty bolo, že sťažovateľ ani dodatočne nepreukázal, že by dôvody jeho hospitalizácie boli natoľko vážne, že mu neumožňovali zúčastniť sa verejného zasadnutia nariadeného na 24. november 2022.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu najvyššieho súdu z 29. novembra 2022 sťažnosť. V rámci nej v podstatnom argumentoval tým, že i) výrok uznesenia o uložení poriadkovej pokuty nespĺňal zákonné náležitosti, ii) najvyšší súd mu uložil poriadkovú pokutu za nesplnenie povinnosti, ku ktorej nebol zákonom ustanoveným spôsobom vyzvaný, a iii) že najvyšší súd nerešpektoval ústavný princíp, že poriadková pokuta môže byť ako sankcia trestnej povahy použitá len ako najkrajnejší možný prostriedok zabezpečenia splnenia procesnej povinnosti. Predmetnú sťažnosť najvyšší súd zamietol napadnutým uznesením ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zamietnutie sťažnosti odôvodnil splnením zákonných podmienok na postup podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku. Uviedol, že sťažovateľ bol na verejné zasadnutie riadne a včas predvolaný a z predvolania vyplýva, že bol riadne poučený o svojich povinnostiach týkajúcich sa ospravedlnenia jeho neúčasti (§ 293 ods. 8, § 120 ods. 2 a § 70 ods. 1 Trestného poriadku, pozn.). Argumentoval, že potvrdenie sťažovateľa o dočasnej práceneschopnosti doručené najvyššiemu súdu 23. novembra 2022 neobsahovalo záver ošetrojúceho lekára, že účasťou na verejnom zasadnutí by bol ohrozený na živote alebo závažným spôsobom by sa mohol zhoršiť jeho zdravotný stav. Ani z vyjadrenia primára oddelenia úrazovej chirurgie (predloženého advokátom sťažovateľa na základe výzvy najvyššieho súdu z 24. novembra 2022, pozn.) nie je možné vyvodiť takýto záver. Podotkol, že takéto vyjadrenie – správu nie je ani možné v zmysle § 293 ods. 8 Trestného poriadku považovať za hodnoverný dokument, pretože predmetná správa nie je uvedeným primárom podpísaná a tiež na nej absentuje pečať. Zdôraznil, že sťažovateľ a jeho obhajcovia mali od 24. novembra 2022 až do 9. januára 2023 (do konania neverejného zasadnutia najvyššieho súdu o sťažnosti sťažovateľa, pozn.) dostatok času, aby predložili riadne lekárske vyjadrenie, čo však neurobili. K námietke o absencii uvedenia skutkovej podstaty pre uloženie poriadkovej pokuty vo výroku rozhodnutia uviedol, že poriadkové pokuty predstavujú sankcie vyjadrené v peniazoch ukladané súdom v rámci trestného konania na základe zákonom stanovených podmienok, pričom výrok uznesenia o uložení poriadkovej pokuty nemusí obsahovať opis skutku, za ktorý bola poriadková pokuta uložená. Poukázal na to, že ide o rozhodnutie procesnej povahy, ktoré slúži ako donucovací prostriedok na zabezpečenie riadneho vedenia procesného postupu. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku, že sťažovateľ nebol vyzvaný k preukázaniu „závažnosti“ jeho hospitalizácie a výzvy neboli adresované jemu, ale jeho manželke a jeho obhajcom. Uviedol, že predvolanie na verejné zasadnutie obsahovalo poučenie o povinnostiach vyplývajúcich z § 293 ods. 8 a § 120 ods. 2 Trestného poriadku a tiež bol sťažovateľ poučený aj o možnosti uloženia poriadkovej pokuty podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku, preto upozornenie o možnosti uložiť poriadkovú pokutu nebolo potrebné opakovať aj vo výzvach z 23. a 24. novembra 2022. K námietke, že výzvy z 23. a 24. novembra 2022 boli koncipované asistentom predsedu senátu (že nebol oprávneným subjektom, pozn.) argumentoval tým, že asistent v danom prípade postupoval podľa aktuálneho Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2022 v znení dodatkov a z týchto výziev nepochybne vyplýva, že ich realizoval na základe pokynu predsedu senátu. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku, že sťažovateľovi mal najvyšší súd akúkoľvek písomnú výzvu adresovať spôsobom ustanoveným

v § 65 ods. 1 a ods. 8 Trestného poriadku, prípadne podľa § 66 Trestného poriadku, a to s poukazom na to, že na výzvy obhajca sťažovateľa viackrát reagoval mailovými správami, ktoré boli doručené spätne na mailovú adresu asistenta predsedu senátu. K námietke ukladania poriadkovej pokuty ako prostriedku *ultima ratio* uviedol, že sťažovateľ bol vyzvaný trikrát, že ak ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí zo zdravotných dôvodov, je svoju neúčast' povinný preukázať hodnoverným spôsobom a v zmysle § 120 ods. 2 Trestného poriadku predložiť lekárske vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na verejnom zasadnutí bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia jeho zdravotného stavu, avšak takéto vyjadrenie nepredložil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia na jeho argumentáciu vôbec nereagoval, resp. ju „odbil“ len zovšeobecňujúcimi konštatovaniami, že mu neposkytol zrozumiteľné a preskúmateľné odpovede na všetky jeho podstatné námietky. V konkrétnostiach namietal, že výrok uznesenia o uložení poriadkovej pokuty nespĺňal zákonné náležitosti, že podľa § 176 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku musí uznesenie obsahovať výrok s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité, a ak ide o rozhodnutie vo veci samej, aj skutok a jeho právnu kvalifikáciu, čo však nebolo dodržané. Po ďalšie argumentoval tým, že najvyšší súd mu uložil poriadkovú pokutu za nesplnenie povinnosti, ku ktorej nebol zákonom ustanoveným spôsobom vyzvaný, že nebola naplnená žiadna z podmienok podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku. Nakoniec poukázal na to, že najvyšší súd nerešpektoval ústavný princíp, že poriadková pokuta môže byť ako sankcia trestnej povahy použitá len ako najkrajnejší možný prostriedok zabezpečenia splnenia procesnej povinnosti, a takéto okolnosti v jeho prípade neexistovali.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu z 29. novembra 2022 (o uložení mu poriadkovej pokuty vo výške 500 eur, pozn.) ako nedôvodná podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

7. Vo vzťahu k medziam zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným, resp. nadriadeným súdom. Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Povinnosť chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni patrí teda predovšetkým všeobecným súdom. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu alebo práva

na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím všeobecného súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov vyjadrené v napadnutom rozhodnutí sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné a s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd, resp. či výrok rozhodnutia je v súlade s priebehom konania (III. ÚS 358/2023).

8. Rozhodnutie o poriadkovej pokute je procesnou sankciou, ktorou je možné vynútiť si splnenie tých procesných povinností, ktoré napriek tomu, že došlo k ich účinnému uloženiu, splnené neboli. Poriadková pokuta je teda sankcia, ktorá umožňuje súdu zaistiť nerušený a dôstojný priebeh procesných úkonov.

9. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia.

9.1. K prvej námietke sťažovateľa ústavný súd odkazuje na 8. stranu odôvodnenia napadnutého uznesenia, že v prípade uznesenia o uložení poriadkovej pokuty ide o rozhodnutie procesnej povahy, nejde teda o typ rozhodnutia vo veci samej. Pokiaľ ide o ďalšie námietky vznesené sťažovateľom, aj v ich prípade ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd na ne v odôvodnení napadnutého uznesenia (ktorého podstata je zhrnutá v bode 4 tohto rozhodnutia, pozn.) poskytol sťažovateľovi kompletne odpovede a zároveň podľa posúdenia ústavného súdu sú najvyšším súdom predstreté odpovede ústavnoprávne udržateľné.

10. S poukazom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil zamietnutie sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu najvyššieho súdu z 29. novembra 2022. Jeho závery nie je možné označiť za svojvoľné (arbitrárne) či z iného hľadiska za ústavnoprávne neudržateľné, ktorými by došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň nemožno ani dospieť k záveru o možnom porušení základného práva vlastniť majetok či práva na ochranu majetku, tak ako to namieta sťažovateľ. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu